

ОТЕЧЕСТВЕН ФРОНТ — НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ

РУБЕН ЛЕВИ

**ОТЕЧЕСТВЕНИЯТ ФРОНТ**  
**И**  
**НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА**

**БИБЛИОТЕКА ОТЕЧЕСТВЕН ФРОНТ № 9**  
**СОФИЯ — 1946**

**ПРИТУРКА НА В. „ОТЕЧЕСТВЕН ФРОНТ“**

# ОТЕЧЕСТВЕНИЯТ ФРОНТ И НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА

политиката на потискане, ограбване и тероризиране на българския народ от страна на реакционно монархическите и фашистки режими у нас се е съпровождала винаги с още по голямо тероризиране, ограбване и обезправяване на националните малцинства — турци, македонци, евреи и др. Гова, разбира се, далеч не беше случайно

Господстващите монархо-фашистки клики се стремяха съзнателно, чрез поставянето на инородните малцинства в много по неблагоприятни политически, икономически и културни условия за живот, чрез насаждане и раздухване на великобългарския шовинизъм и чрез насъсквания спрямо малцинствата, да отравят съзнанието поне на някои прослойки от българския народ и да отклонят вниманието им от борбата срещу техния действителен враг — противонародните власти. От друга страна, шовинистическата и угнетателска политика спрямо малцинствата засилваше национализма в тяхната среда. Великобългарските шовинисти се стремяха да внесат разделение между българския народ и тези малцинства и да затруднят масовото привличане на последните в общия фронт на народната борба срещу прегерманската фашистка диктатура.

Така противонародните власти искаха да отслабят борбата на народа, да укрепят своето господство и да продължат ограбването и потискането и на българския народ и на националните малцинства.

Известно е, че политиката на безогледно потискане и ограбване на националните малцинства и особено на еврейското малцинство се засили рязко след присъединяването на България към фашистката ос и превръщането ѝ в сателит на хитлерова Германия. Хитлеристките завоеватели именно внушиха и ръководеха скандалното заграбване имотите на инородните малцинства, както и физическото унищожаване на евреите от Македония.

Трябва да бъде дебело подчертано, омаче, че въпреки бесния шовинистически вой на фашистките банлити, въпреки големия натиск на хитлеристките разбойници, българският народ, в своето граматно болшинство, не се поддаде на разбойническите планове на хитлеристите и техните великобългарски слуги. Нещо повече, ръководен от Отечествения фронт и от славната Българска работническа партия (комунисти), той воли упорита борба срещу тази политика, срещу изгонването от България и физическото изстребване на българските евреи и успя да ги спаси от язна смърт.

Българският народ се е отнасял винаги най дружелюбно към инородните малцинства. Затова именно, когато царборисовци и филовци, по заповед на своите немски господари, предприеха бесните преследвания против националните малцинства и особено против евреите, той посрещна тези преследвания с негодувание. Отечественият фронт, обединяващ всички прогресивни и демократични сили в страната, поведе решителна борба против тези преследвания и против расовите и изключителните закони. Още при създаването на Отечествения фронт, в неговата програма, съставена от основоположника на Отечествения фронт Георги Дамитров, се поставяше като една от неговите неотложни задачи „премахването на всички противоконституционни, противонародни и фашистки закони“, а също така „изкореняване на фашисткото мракобесие, расо-

вата ненавист и унижението на националната чест на нашия народ.

През целия период на тригодишната окупация на България от немските завоеватели и на превръщането ѝ в германски сателит българският народ, ръководен от Отечествения фронт, води смела, упорита и героична борба за национална свобода и независимост на страната, за своето собствено освобождение, както и за освобождението на националните малцинства от страшния гнет и потисничество. Благодарение на тази борба именно, както и на голямата помощ от страна на великия Съветски съюз, еврейското малцинство в България бе спасено от физическо изстребление, а турското, македонското, и др. — от по-нататъшно потисничество и ограбване.

Така българският народ показва на дело своята истинска солидарност и братска поддръжка на националните малцинства.

## ТУРСКОТО МАЛЦИНСТВО

Още преди установяване на фашистката диктатура у нас — в 1923 г. турското малцинство, което наброява над 500.000 души и е най-многобройното малцинство, беше подложено на усилен грабеж и потисничество от страна на господстващите реакционно-монархически класи и беше почти напълно безправно. Известно е ограбването на турските селяни-тютюнопроизводители в Родопския край от едрите тютюнотърговци, между които беше и Мушановият „демократ“ Чапрашиков, чрез шкартото и изключително ниските цени, на които те закупуваха тютюните. Известни са също така и скандалните злоупотребявания с налагането на глоби на турското население от мнозина държавни и общински чиновници, на полицейските и горските стражари, които искаха по този начин лесно да забогатяват. Известна е, най-сетне, мракобесната политика на реакционните и фашистски режими, които държаха турското население далеч от образованието и го осъждаха на почти пълна неграмотност, като го оставяха по такъв начин под пълното влияние и произвол на полуграмотните жоджи.

Това положение на турското малцинство се влоши особено много през време на втората световна война, когато България бе окупирана от немците и превърната в балканска база на антисъвеската война на Хитлера. С постоянни заплашвания, тормоз и побоища, а понякога и с организирането на бомбени атакти против мирното турско население, фашистките власти принуждаваха турските стопани да разпродават на безценница своите имоти на спекулантите и грабителите и да се изселват от България. Турското население бе почти напълно обезправено. Законът за пенсията на земеделските стопани изключваше турците-селяни, както и всички селяни от малцинствата. В качеството има на трудоваци, турците бяха въдворявани в особени трудови лагери, при извънредно строг режим и тежки трудови условия. В малкото турски училища, които бяха останали, фашистките управници изпращаха учители — п о л и ц а и които нямаха за задача да учат децата, а по-скоро — да убиват тяхната жажда към знания. За да попречат на повдигане културното ниво на турското население и на ликвидиране на неговата неграмотност, фашистките мракобеси забраниха въвеждането на латиницата в останалите като изключение турски училища. Естествените и хуманитарните науки почти не се изучаваха. Господствуваше религиозното обучение.

Формално, турското малцинство не бе лишено от изборителни права, но в деня на изборите турските избиратели биваха закарвани на сила и под строй до изборните урни и заставаши да гласуват за правителствените фашистки листи. Турското население беше фактически лишено от правото да заема каквито и да било постове в държавния апарат. Ако някога някои турци биваха избирани за народни представители, то това не бяха представители на турското население, а продажни и профашистки елементи, кандидатирани от фашистките управници с единствената цел да заблудят малосъзнателната турска маса и да я накарат по лесно и по масово да гласува за тях.

И така през време на миналите фашистки режими и особено в периода на прогерманската фашистка диктатура турското малцинство у нас беше почти взцяло безправно и подложено на най-големи произволи и ограбвания.

В тези именно условия, през време на окупацията на България от немците и въвличането ѝ във войната срещу демократическата коалиция и срещу Съветския съюз, най-смелите и най-достойните синове на турското население у нас напуснаха своите градове, села и домове и отидоха в балкана, гдето се присъединиха към славните български партизани, и дружно повелоха неравната и героична борба срещу германските окупатори и техните български агенти — срещу техния общ враг.

В тази героична борба турското малцинство даде скъпи жертви.

Никога няма да се забравят образите на Хюсеин Сюлейманов Мутков, командир на Горско-сливовската чета (Севлиево), който в много схватки и сражения с полицията и жандармерията е бил раняван няколко пъти, докато в едно сражение получава смъртоносна рана. Паметни ще останат неговите последни думи: „Другари, бийте се до последна капка кръв, унищожавайте врага, нашето дело е право, то води към свободата на всички угетени и измъчени“.

Турското население от Горско Сливово даде и други скъпи жертви в съпротивителното движение, които, след страшни инквизиции, бяха разстреляни от жандармерийските банди. Между тях бяха и любимците на цялото население от този край Ахмед Карахасанов и Мехмед Фератов. Геройски загина и Азиз Дервишев, от Плевенско, който бе заробен жив, заедно с още 4 свои другари българи.

В братска могъла спят и други 10 героични синове на турското малцинство от с. Добра поляна, Айгоско, зверски убити от жандармерията, като ятаци. В с. Руен бяха опожарени 5 къщи на турци — ятаци. В Бургаска област бяха избити 25 партизани и ятаци. Известен е и подвигът на тютюноработника Таксим Алиев, който с още трима души на своето семейство пое славния партизански път.

Така в съвместната борба на българските и турските партизани се запечата дружбата между българския народ и турското малцинство, което има своето истинско отечество в нова, свободна и народно-демократична републиканска България.

## МАКЕДОНСКОТО МАЛЦИНСТВО

То брой около 150.000 души в Пиринския край и няколко стотици хиляди емигранти, пръснати из разните краища на страната.

Великобългарските шовинисти бяха смъртни врагове на свободата

македонския народ. Те гледаха на цяла Македония като колония, която искаха да завоеват, а населението ѝ да подложат на най-голямо ограбване и потисничество

Под диктовката и покровителството на Фердинанда и великобългарските шовинисти се зароди и оформи тяхната агентура в Македонското революционно движение — върховизмът. Известна е предателската противомакедонска дейност на върховистите, които разцепиха Вътрешната македонска революционна организация, създадена от Гоце Делчев, Даме Груев, Пере Тошев и др., като я ослабиха, предадоха и поставиха изцяло в услуга на завоевателните планове на Фердинанда и Бориса и на техните дворцови клики

Особено показателно в това отношение е 3-годишното властвуйване на великобългарските шовинисти в Македония през 1941—1944 години. Българските окупатори не се считаха с особените народностни нрави, обичаи и духовен облик на македонското население и искаха да го заставят насила да възприеме български нрави, обичаи, песни, вкусове.

Тежко беше положението на македонците от Пиринския край през време на монархо фашистките режими. Те бяха подложени на двойно ограбване и потисничество: от българските фашистки управници, от една страна, и от върховиство фашистките бандити на Ив. Михайлов — от друга. Българските монархо фашистки управници ограбваха македонското население чрез данъци и извънредно ниските цени на тютюните, а Михайловистите — чрез произволни и извънредни данъчни облагания и контрибуции. Българските монархо фашистки управници потискаха и тероризираха македонското население чрез закона за защита на държавата и цяла редица други репресивни мероприятия, а в Пиринския край се изпращаха най-корумпираните и фашизирани елементи като администратори и полицаи, а върховистите — чрез масови убийства и кланета. Едни от най-добрите синове на македонския народ загинаха от предателските куршуми на върховистките терористи: Яне Савлански, Тодор Паница, Чудомир Кантарджиев и Чаулев, Ѓьорче Петров и Димо х. Димов, Христо Хролев, Симеон Кавракиров и Христо Трайков, Никола Вапцаров и П. Нанетов, Никола Парапунов, Никола Калъпчиев и Георги Топалов, Станке Клисурски и Анешти и стотици други

Неправнооправното положение на македонците в Пиринския край се проявяваше и в извънредно оскъдните средства — много по-малко отколкото, в който и да било друг край населен с българи, които държавата отделяше както за стопанското развитие на този край, така и за повдигане културното ниво на македонското население. Училищата и другите културни учреждения и мероприятия тук са били винаги много по-малко. Да не говорим за това, че монархо фашистките вестници преследваха всеки опит за развитие на собствена македонска култура.

Двойното потисничество и ограбване на македонците от Пиринския край доведе към засилване на тяхната борба срещу реакционните и монархо фашистки режими и особено срещу германските нашественици и техните български агенти. В Пиринския край бяха създадени и едни от първите партизански отреди, които показаха чудеса от себеприцание и героизъм.

## ЕВРЕЙСКОТО МАЛЦИНСТВО

Населяващи главно големите градове, евреите в България наброяват около 50,000 души в цялата страна. Те изпитаха върху себе си най-големите удари на зверската противомалцинствена политика на немските людоеди и на прогерманския фашистки режим у нас.

Тежките удари върху българските евреи почнаха да се сипят веднага следкато царборисовци и филовци превърнаха страната в сателит на германския разбойнически империализъм. С своята варварска политика спрямо евреите, погерманчените фашистки власти не само заграбиха имотите на голяма част от евреите у нас, но и искаха да ги унищожат физически.

На 23. I. 1941 год. фашисткото „Народно“ събрание гласува „закона за защита на нацията“, с който еврейското малцинство бе не само лишено от каквито и да било демократически права и свободи, но и поставено фактически извън законите на страната. На практика то бе отладено на произвола на фашистките бандити и обирачи, които чрез така нареченото комисарство по еврейските въпроси оформяваха заграбването на еврейските имоти.

Предаваме някои по-важни извадки от този варварски противоеврейски закон

Чл. 21. Лицата от еврейски произход не могат:

а) да бъдат приемани за български поданъци: жените от еврейски произход следват поданството на мъжете си.

б) да бъдат избиратели или избираеми както в публичноправни избори, така и на всякакви дружества и сдружавания с идеална цел, освен ако изборът се отнася до организации само на лица от еврейски произход. Всички лица от еврейски произход, заварени от този закон на изборни длъжности, които не могат да заемат съгласно тая разпоредба, са длъжни да напуснат тия длъжности в месечен срок от влизането на този закон в сила

в) да заемат държавни, общински или други служби на публичната власт, както и служби в частноправни организации — освен в организации само на лица от еврейски произход — които имат някои публичноправни привилегии, или които се подпомагат материално от публичната власт. Те не могат да бъдат и агенти или представители на държавни, общински или автономни дирекции, институти и др. Всички лица от еврейски произход, които заемат такива служби, са длъжни да ги напуснат в месечен срок от влизането на закона в сила;

г) да се откупват от военна служба, а се свикват на общо основание, но служат само като трудоваци в отделни трудови групи; негодните за трудова служба се облагат със съответния военен данък;

д) да членуват в организации, които се намират под надзора на Министерството на войната;

е) да встъпват в брак или извънбрачно съжителство с лица от български произход; бракове между лица от еврейски произход и българи, сключени след влизане на закона в сила, се считат за несъществуващи;

ж) да държат под каквато и да е форма за домашна прислуга лица от български произход; заварената прислуга от такива лица трябва да бъде освободена в 15-дневен срок от влизането на този закон в сила. За неизпълнението наредбите на този член виновните са наказвани с тъмничен затвор и глоба от 1,000 до 30,000 лева.

**Чл. 22.** В учебно заведение, българско или чуждо, непредназначено само за евреи, в което се приемат ограничено число учащи, могат да се приемат лица от еврейски произход в размер, определен от министъра на народното просвещение, и то само ако няма кандидати българи.

**Чл. 23.** След влизането на този закон в сила, никое лице от еврейски произход не може да се установи на ново местожителство без разрешение на Комисарството за еврейските въпроси. За неизпълнението на тази разпоредба виновниците се наказват с глоба от 3.000 до 25.000 лева от министъра на вътрешните работи и народното здраве и се възстановяват на старото си местожителство.

Не се допуска лица от еврейски произход да се установяват за в бъдеще на ново местожителство в София.

Комисарят за еврейските въпроси да определя селата и градовете, или частите от тях, в които не могат да живеят лица от еврейски произход, както и да определя на живущите в такива селища нови местожителства.

Противоеврейската законодателна политика на прогерманските власти не се ограничи с „зкона, за защита на нацията“. Бе приет и „законът за еднократен данък върху имуществата на лица от еврейски произход“, с който закон еврейските имущества се облагаха с 20 — 25 на сто данък. Фактически това беше узаквено ограбване на еврейското малцинство. Този грабеж взе най скандални и бандитски форми с решението на фашистките власти да изселят еврейското население от гр. София в течение на няколко дни само. Разпродаването на тези имоти се извършваше на такива ниски цени, че с право може да се говори за масово и истинско разграбване на еврейските имоти в гр. София от всевъзможни аферисти, спекуланти и плячкаджии. Изгонените от гр. София евреи можаха да се настанят след дълги и страшни трудности и мъчения, в редица провинциални градове. Тук, обаче, те съвсем не бяха оставени в покой. В много градове (Пловдив, Видин, Фердинанд, Берковица и др.) за главите на семействата на евреите бяха определени по 2 часа на ден, в които им се разрешаваше да излизат от къщи.

Останалите членове на еврейските семейства в тези градове не можеха въобще да излизат от къщи. Същевременно на евреите беше забранено да посещават редица локали. Те бяха длъжни да носят, в знак на унижение и позор, шестолъчната звезда. В училищата и университетите бяха въведени така наречените „номерус клаузус“, с които в същност се забраняваше приемането на лица от еврейски произход. Фактически беше забранено да се говори еврейски език на публични места.

Продажната фашистка преса насъскваше ежедневно срещу евреите и ги обливаше с кал и помия. Резултатът от това бяха нападенията и погромите срещу евреите, организирани от фашистките шайкаджии.

Младешите евреи, над 7000 души, бяха отстранени от армията и хвърлени в концентрационни лагери. Условието за живот в тези лагери бяха много тежки. Но действително непоносими бяха лагерите, в които бяха хвърлени евреите от Македония преди да бъдат изпратени в Полша. Ето какво четем в правилника за вътрешния ред на тези лагери: „Забранява се да пушат тютюн където и да било, да играят каквито и да било игри, да пент песни, да им се внася храна от вън, да отварят прозорците и да гледат през тях, да водят частна кореспонденция, да четат вестници“ и др.



В провеждането на тази зверска антисемитска политика особено голямо усърдие проявиха ратниците, начело на които стояха проф. Кантарджиева, Петър Габровски, Ал. Белев — комисар по еврейските въпроси и др.

Към всичко гореказано трябва да се прибави и предаването на евреите от Беломорието и Македония на немците, тяхното откарване в лагерите на смъртта в Полша и тяхното пълно физическо унищожение.

Големите издевателства и золумлуди, пълното безправие и разграбване на техните имоти в София раздвижиха и вдигнаха на крак мирното еврейско население. Известни са протестите и манифестациите на евреите в София против тяхното изгонване от там. Най-прогресивната и смела част от еврейската младеж тръгна по пътя на откритата борба срещу немските разбойници и фашистките бандити у нас.

Евреите антифашисти бяха организирани в нелегални ядки — като членове на Работническата партия (комунисти) и нелегалните отечественофронтовски комитети, гдето прояждаха енергична дейност. В 1942 година, когато станаха провалите, бяха арестувани над 130 младежи евреи. В бойните групи бяха привлечени редица младежи евреи, които проявиха истински героизъм: Виолета Якова уби директора на полицията Пантев и подпали германските кожуси, Бен Давид подпали германските бензинови складове и др.

През 1944 година в Хасково бяха арестувани за антифашистка дейност 44 души евреи младежи, в Чирпан 50, в Пловдив 40, в Кюстендил 28 и т. н.

Младежите евреи взеха активно участие и в партизанското движение. Над 250 души евреи се вляха в отредите. Някои от тях заеха в тези отреди ръководни места. Така напр. Емил Шекерджийски беше политически комисар на Кюстендилската зона, Шамон Наньо — комисар на партизанския отред „Чавдар“, 125 души евреи паднаха убити в тази борба и между тях героите Емил Шекерджийски, Виолета Якова, Ани Вентура и др. Кръвта на загиналите евреи борци и герои се смеси с кръвта на падналите български партизани и запечата неразривната връзка между българския народ и еврейското малцинство у нас. Българските евреи няма никога да забравят голямата помощ и защита, която в тези тежки времена им оказа българската работническа партия (комунисти). Те няма да забравят, че бяха спасени и върнати отново към живот от Отечествения фронт, който на 9 септември 1944 г., подпомогнат от великата Червена армия, извърши антифашисткото въстание, смъкна монархо-фашисткия режим и установи народно-демократическа власт.

## АРМЕНСКО МАЛЦИНСТВО

То наброява около 30.000 души, населява предимно големите градове и в своята маса се състои от занаятчии, дребни търговци и работници.

Фашистките власти бяха поставили и арменското малцинство в неравноправно положение. На младежите арменци бе забранено да служат в българската армия. Тях ги изпращаха в особени трудови лагери, гдето при извънредно тежки условия ги заставяха да работят. А всяка година — през лятото, младежите арменци биваха изпращани също така в лагери, в които ги заставяха да правят шосета и изпълняват тежка работа. Противонародните управници бяха забранили на арменците — амбу-

лантни търговци, да търгуват. В държавните учреждения арменците не се приемаха на работа. Едновременно с това работниците арменци бяха лишени от всякакви извънредни заплати, семейни добавки и др., а на инвалидите от войната арменци не се даваха никакви помощи или пенсии за инвалидност. Управляващите клики бяха създали такова изключително положение за арменците, че всеки разговор на арменски език на публично място или на улицата беше съпроводен с риск.

Безправното положение на арменското малцинство, както и извънредно тежкото положение на страната през време на хитлерова война 1941—1944 година тласна най-прогресивната и смела част на арменското малцинство на борба срещу немските окупатори и техните български агенти. Голям брой арменски антифашисти поеха тежкия път на откритата антифашистка борба. Много десетки от тях минаха през фашистките затвори и концентрационни лагери, а други отидоха в балкана и се вляха в партизанските отреди, като например Макрухи (Асеновград), 10 другари от Пловдив и др.

В тази неравна и героична борба и арменското малцинство даде скъпи жертви. Достатъчно е да споменем имената на Хермина Разградлиян (Сашка), която загина като героиня, Харутюм Бохосян и двама негови другари от Варна, които бяха хванати от фашистките бандити и удавени в морето и др.

## ПОМАШКОТО РЕЛИГИОЗНО МАЛЦИНСТВО

Помашкото малцинство, което се отличава предимно с това, че изповядва мохамеданска религия, наброява около 200.000 души и населява Родопския край. Фашистките власти ги държаха в най-обезправено положение. Заставяха ги насилва да приемат християнската религия, а в културно отношение не правеха абсолютно нищо за повдигане тяхното ниво. В резултат граматната част от българо-мохамеданите са свършено неграмотни. Систематическото ограбване на помашкото население от чиновници, полицаи, спекуланти и тютюнотърговци го постави на извънредно ниско материално равнище — много по-ниско от това на останалото християнско население.

## ЦИГАНСКОТО МАЛЦИНСТВО

Циганското малцинство, беше третирано от монархо фашистките власти като не заслужаващо никакво внимание. Никакви мерки за подобрене на материалните и културните условия на живота на циганите не се предприемаха. Макар и да се ползуваха формално с избирателни права, управляващите клики винаги са третирали циганите като непълноправни граждани. За циганите нямаше училища. Техни представители не е имало никога в местните или централните органи на управлението.

## 9 СЕПТЕМВРИ ОТКРИ НОВА ЕРА В НАШАТА ИСТОРИЯ

Дългогодишната борба на българския народ срещу фашистката диктатура се увенча с пълен успех на 9 септември, когато народът, под ръководството на Отечествения фронт, се вдигна на въоръжено антифашистко въстание и с помощта на великата Червена армия, смъкна монархофашистката диктатура на немските агенти от власта и създаде отечественофронтowska власт. В тази борба особено голямо и важно участие

слабите и героични български партизани, в редовете на които се сражаваха и значителен брой македонци, евреи, турци и др.

9 септември е повратен момент в историята на нашата страна. Както казва Г. Димитров, „9 септември откри нова ера в нашата история — ера на действителна българска демокрация, ерата на Отечествения фронт. Тая нова ера се характеризира не само с това, че биле заменено едно фашистко правителство с друго, с демократическо правителство. Погърхностни хора обикновено са склонни да виждат само тази промяна. В същност на 9 септември се извърши не само промяна на правителството, а и дълбока промяна на режима“.

Победата на антифашисткото въстание на 9 септември беше победа на народа. Българският народ взе власта в свои ръце и стана господар на собствените си съдбини. В страната се установи режим на истинска народна демокрация.

Победата на българския народ на 9 септември беше победа и за националните малцинства в България. Безправие и потисничество на турци, македонци, евреи, арменци, българо мохамедани и др. бяха унищожени. Свобода и истинска народна демокрация бяха установени и за тях. Те станаха равноправни граждани на новата народно-демократическа българска държава.

Едно от първите мероприятия на Отечествения фронт, след 9 септември, беше възстановяване правата и свободите на всички български граждани, в това число и на националните малцинства.

В платформата на правителството, прочетена от м-р председателя г. Кимон Георгиев на 17 IX. 1944 г. бяха прокламирани равни политически и граждански права за всички български граждани от двата пола, без разлика на национален и расов произход или на религиозно убеждение.

При това, правителството на Отечествения фронт не се задоволи с прокламиране само на формално равноправие за националните малцинства. То проведе редица мероприятия, които имат за задача да подпомогнат създаването на равноправие и на дело.

Още веднага след 9 септември представители на всички малцинства бяха привлечени в държавния апарат, в армията и администрацията. В XXVI Народно събрание — първото Народно събрание след 9 септември, бяха избрани за депутати представители на македонското, турското, и еврейското малцинства както и на българо мохамеданите които, заедно с народните представители българи, създаваха законите на народната държава.

Отечественият фронт проведе редица мероприятия за повдигане културното ниво на вънродните малцинства. Народното събрание гласува 74 милиона лева за издръжката на малцинствените училища, които до 9. IX. се издръжаха от самите малцинства. Съгласно дадените директиви, малцинствените училища се приравняват по програма на българските народни училища, а директорите на тия училища трябва да бъдат от съответните малцинства. Учителите в малцинствените училища се приравняват по заплащане и др. условия с тези от основните български училища. В турските училища децата ще се учат на латиница. За пръв път в историята на страната се открива българо мохамеданско средно духовно училище на държавна издръжка. Това училище ще постави началото на създаване прогресивна българо мохамеданска култура.

Малцинствата получиха възможност да издават свободно свои вестници: „Македонско знаме“, „Ишък“ (за турците), Еврейски вестник, „Ереван“ (за арменците), Романо-еси (за циганите). Правителството на Отечествения фронт ликвидира неравноправното положение на иновродните малцинства и в областта на снабдяването. В условията на разорено стопанство и ограбена страна, на суша и лоши урожаи, Отечественият фронт приравни дажбите на турското, еврейското и др. малцинства с тези на българите и осигури тяхната прехрана. Едновременно с това Отечественият фронт ликвидира политиката на шкарто, глоба и закупуване тютюните на безценица от страна на Чапрашиковци, и с това спаси от ограбване тютюнопроизводителите — българи, македонци и българо-мохамедани. Народното събрание прие закона за даване пенсии и на земеделците стопани и стопанки от малцинствата на еднакви начала и в еднакъв размер с тези на българските земеделци. Бяха взети мерки и за възвръщане на селяните-турци онези земи, които им бяха заграбени през време на монархо-фашистката диктатура.

Наред с всичко това, националните малцинства ще се ползват на равни условия и права с българите от всички закони, които народната власт създаде. Така напр., по закона за трудовата поземлена собственост много безимотни и малоимотни турски селяни ще получат земя от държавата на извънредно ниски цени и с заплащане в течение на няколко години.

По закона за прогресивно-подоходния данък много и бедни селяни от малцинствата (владеещи до 30 дек. земя), ще бъдат освободени от плащането на 5 стари данъка. Постепенното преодоляване на тежкото стопанско положение, бавното, но систематично подобряване в снабдяването на населението, както и осъществяването на програмата на Отечествения фронт за индустриализиране и електрифициране на страната, за машинизиране на селското стопанство, за подобряване и разширяване на железопътните и шосейните съобщения и за повдигане общия материален и културен уровень на трудещото се население у нас ще преобразят в близко бъдеще живота на всички български граждани, в това число и на националните малцинства и ще го направят радостен и щастлив.

Победата на 9 септември донесе освобождение за македонците от Пиринския край. Потисничеството, тероризирането и ограбването на македонското население от фашистките управници в България и от михайловистките банди бяха унищожени. Македонците получиха възможност да се проявяват открито като македонци и да служат свободно на своето македонско дело. Създават се условия за бързо стопанско и културно развитие на македонците от Пиринския край и за развитието на собствена национална македонска култура. Правителството на Отечествения фронт спомога всячески за създаването на все по-тесни връзки на македонците от Пиринския край с Македонската федеративна народна република в рамките на Югославия. Македония, от ябълка на раздора, все повече се превръща в свързващо и обединително звено между южните славяни.

Остагъците на реакционно-монархическите и фашистки режими у нас — опозиционните клики на кобургските демократи, пастуховци и николапетковци се опитват отново да развоят парцаливото противомакедонско знаме на великобългарските шовинисти, за завоюване на Македония от България, за нови конфликти и войни с братските нам югославски народи.

Тези техни опити са осъдени на пълен провал. Няма сила, способна да ослаби все повече укрепващата се дружба между двете братски страни — народната република България и народната федеративна република Югославия.

Отечественият фронт положи специални грижи за еврейското малцинство. Народният съд осъди главните виновници за противоеврейските закони и золумлуци. Бе образуван и специален съд, който съди и осъди непосредствените проводници на противоеврейската политика — белевци и компания. Правителството на Отечествения фронт издаде редица наредби-закони за възстановяване икономическото положение на евреите. Цялата недвижима собственост на евреите им бе възвърната, а в течение на един срок от 6 години държавата ще им изплати еднократния данък, който им бе наложен от фашиските власти. Бяха възвърнати и кооперативните банки. Годишите, които еврейските работници и чиновници изгубиха през време на изселничеството, им бяха признати за изслужени. Бе признато също така правото на евреите на пенсии за старост и болест. Благодарение на мерките, взети от правителството на Отечествения фронт, на живущите в София евреи бяха възвърнати над 1900 от отнетите им по-рано апартаменти; почти всички лекари и зъболекари евреи получиха обратно своите лечебни кабинети, заедно с целия им инвентар.

Победата на българския народ на 9 септември беше победа и за арменското малцинство, което се почувствува напълно равноправно и разви голяма политическа активност. Почна да излиза специален арменски вестник „Ереван“. Народното събрание гласува 2 милиона кредит в помощ на арменските училища, които от текущата 1946 година минават изцяло на държавна издръжка.

Установиха се и се засилиха културните връзки на арменското малцинство у нас със Съветска Армения. При пълното съдействие и покровителство на Отечествения фронт и неговото правителство се почна осъществяването на отдавна лелеяната от арменското население мечта за преселване в своето съветско отечество — Арменската ССР. Около 4,350 души арменци, с цялото си имущество се изселиха в Съветска Армения. Правителството на Отечествения фронт обезпечи на преселниците безплатно пътуване по БДЖ, продоволствие и дрехи за пътя.

Цялата тази дълбоко демократична политика на Отечествения фронт намери силен отзвук в средата на инородните малцинства. Националните малцинства приветствуваха възторжено победата на Отечествения фронт. Заедно и дружно с българския народ и националните малцинства участваха с ентузиазъм в отечествената война срещу немските завоеватели и дадоха скъпи жертви. Заедно и дружно с целия български народ и като истински негови братя националните малцинства участвуват активно на трудовия фронт за измъкване страната от тежкото стопанско положение и за осигуряване едно по-светло бъдеще. Заедно и дружно с целия български народ националните малцинства, преодолявайки и борейки се срещу националистическите прояви в техните среди, се борят за затвърдяване основите на нова демократична България — тяхното истинско отечество, и за укрепване на нейната национална свобода и независимост. Не случайно в изборите на 18. XI. 1945 г. и в плебисцита за обявяване република на 8 IX. 1946 г. избирателите от всички малцинства гласуваха почти единодушно за кандидатите на Отечествения фронт и за народната република.

Премахването на монархията и обявяването на републиката е една голяма победа за нашия народ. Но тази победа трябва да бъде затвърдена. Това ще стане на 27. X, когато ще се произведат изборите за Велико народно събрание. На 27. X целият народ, в това число и националните малцинства, ще изберат народните представители, които ще изработят новата конституция на България. Георги Димитров, основателят на Отечествения фронт, водач и учител на българския народ, казва, че изборите на 27. X имат съдбоносно значение за нашата страна. И действително, от това за КОИ народни представители ще гласува нашият народ, зависи каква конституция ще бъде създадена, каква ще бъде нашата република, зависи нашето бъдеще.

Отечественият фронт зове всички избиратели и избирателки от националните малцинства да гласуват за кандидатите на 5-те отечествено-фронтovski партии, които искат да бъде създадена нова конституция, която, като затвърди големите завоевания от 9 септември, ще осигури понататъшното развитие на страната и благоденствието на нашия народ. Новата конституция на България утвърждава, че в „народната република България цялата власт произтича от народа и принадлежи на народа“, тя „признава частната собственост и частния почин в стопанството, като придобитата чрез труд и спестовност частна собственост се ползува с особена закрила“. Според новата конституция „Всички граждани на народната република България са равни пред закона. Не се признават никакви привилегии, основани на народността, произхода, вярата или имотното състояние. Всяка проповед на расова, национална и религиозна ненавист се наказва от закона“

Проектът на новата конституция установява, че „частните земи принадлежат на тези, които ги обработват“ и че „Трудът се признава за основен обществен стопански фактор“ но, че „частните монополни организации (картели, търгове и др. подобни) се забраняват“. Едновременно с това проекто конституцията на народната република освещава правото на труд, почивка и държавна здравна застраховка на всички български граждани и предвижда даването избирателни права на всички младежи над 18 години, приравнява жената с мъжа „във всички области на държавния, частно-правния, стопанския, обществения и политическия живот“.

В противовес на тази истинска народна конституция, опозиционните групи искат запазване на Търновската конституция. Те напъват всички свои сили, за да изопачат ясения смисъл на новата конституция, да заблудят избирателите и да ги накарат да гласуват за тях, за старата монархическа Търновска конституция, която те, когато бяха на власт, постоянно погазваха. Но Търновската конституция лишава народа от правото да бъде сам господар на своите съдини. Тя не осигурява правото на труд и почивка за своите граждани, не закриля придобитата чрез труд и спестовност частна собственост, не забранява проповядването на расова, национална и религиозна ненавист, не дава избирателни права на жените, не предвижда никакви мерки срещу крупната монополистическа собственост, която уврежда обществените интереси и собствеността на другите.

Националните малцинства изпитаха и на практика „прелестите“ на

**Търновската конституция, която, като им даваше формално някои права, фактически освещаваше тяхното безправие, потисничество и поробване.**

**Ясно е, прочее, че в изборната кампания за Велико народно събрание и в борбата си срещу проекто конституцията за народна република опозиционните клики действуват като представители на крупния монополистически, спекулантско-паразитен капитал, като представители на чужди, не български интереси. Цялата политика на николапетковци, кръстюпастановци и мушановци ги разобличава като врагове на българския народ.**

**Във външната политика те поддържат ония сили, които на мирната конференция подкрепиха гръцките искания за откъсване на части от нашата земя и предаването им на Гърция, за облагането на страната ни с грамадни и непосилни репарации, възлизали на 125 милиона долара и които се отказаха да признаят България за съвоюваща страна. Известни са, освен това, махзарите, които николапетковци и косталулчевци подаваха до чужди страни за намеса в нашите вътрешни работи. Съветският съюз и всички славянски страни подкрепиха най-енергично България на мирната конференция и искаха да бъде тя призната за съвоюваща страна, да ни се даде Южна Тракия и излаз на Егейско море, да ни бъдат наложени минимални репарации, и с това показваха още един път, че са наши истински родни братя. В същото това време, обаче господа николапетковци, мушановци и лулчевци водят противосъветска и противославянска политика.**

**Нашата страна напруга всички сили, за да извоюва един достоен и справедлив мир, и нормализира и закрепва своите дипломатически и др. връзки с демократичните народи на Запад. А в същото това време опозицията клевети и злепоставя България и злорадствува при всяка трудност, която се изпречва на пътя ни. Ясно е, прочее, че опозицията служи не на България и на българския народ, а на чужди сили, на нашите недоброжелатели, на враговете на българския народ.**

**Ето защо на 27. X. грамадното мнозинство на българския народ, както и националните малцинства ще гласуват за кандидатите на Отечествения фронт.**

**Да живее победата на Отечествения фронт в изборите за Велико народно събрание на 27. X. !**

**Да живее основателят на Отечествения фронт, вождът и учителят на българския народ Георги Димитров !**



## **ЧЛ. 60 ОТ ПРОЕКТО-КОНСТИТУЦИЯТА ГЛАСИ:**

**Всички граждани на народната република България са равни пред закона.**

**Не се признават никакви привилегии, основани на народността, произхода, вярата или имотното състояние.**

**Всяка проповед на расова, национална и религиозна ненавист се наказва от закона.**